

Infraestructurar els béns comuns culturals

Publicat per [Interacció](#) [1] el 26/10/2018 - 15:00 | Última modificació: 14/08/2026 - 08:25

Sanna Marttila, *Infrastructuring for Cultural Commons*, 2018

L'accés obert al patrimoni cultural digital no depèn només de posar col·leccions a disposició del públic. La tesi doctoral de Sanna Marttila parteix d'una qüestió més ambiciosa: **quines infraestructures, relacions i pràctiques fan possible que els recursos culturals compartits puguin ser utilitzats, enriquits i governats col·lectivament?**

Publicada en el context dels estudis de Participatory Design, la recerca connecta tres camps: el disseny participatiu, els estudis sobre infraestructures i la literatura sobre *commons*. El punt de partida és una fractura entre les col·leccions i sistemes de les institucions de patrimoni cultural i les pràctiques digitals amb què ciutadans i comunitats creen, comparteixen i reutilitzen cultura. Marttila proposa entendre el patrimoni digital com un **comú cultural**, sostingut no només per recursos compartits, sinó també per formes col·lectives de cura, ús i governança.

La recerca analitza tres casos: **Fusion**, orientat a les pràctiques comunitàries de creació i compartició de mitjans; **EUScreen**, que treballava per facilitar l'accés i la reutilització del patrimoni audiovisual europeu; i **AvoingLAM**, un moviment obert que buscava connectar institucions culturals i ciutadania. Les limitacions dels dos primers projectes tecnològics van portar Marttila cap a una aproximació més oberta i sostinguda en el temps.

D'aquí sorgeixen quatre estratègies d'**infrastructuring**. La primera consisteix a conèixer i treballar sobre la *installed base*, és a dir, les infraestructures, pràctiques, normes i relacions que ja existeixen. La segona utilitza *gateways*, dispositius, prototips, esdeveniments o arranjaments provisionals que permeten connectar sistemes i actors que no encaixen fàcilment. La tercera consisteix a produir i posar en comú recursos culturals i coneixement. La quarta desplaça l'atenció cap a la construcció d'una **commons culture**, una cultura compartida de participació, cura i sosteniment.

El valor de la proposta és que obliga a mirar les infraestructures culturals més enllà de l'artefacte o de l'equipament. Una infraestructura no és només allò que permet accedir a un recurs: també incorpora normes, drets, formes de participació, relacions de poder i cultures d'ús. La tesi mostra així que obrir una col·lecció no equival necessàriament a convertir-la en un comú. Perquè això passi cal construir les condicions que permetin **participar en la definició, l'ús, la cura i el govern dels recursos compartits**. La mateixa recerca adverteix, a més, que els drets d'autor, les regles institucionals i les plataformes comercials poden limitar aquesta capacitat de governança.

Referència

Marttila, S. (2018). *Infrastructuring for Cultural Commons*. Aalto University, School of Arts, Design and Architecture.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: cultura digital

Etiquetes: patrimoni cultural

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: pensament cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2018/infraestructurar-els-comuns%20>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/marttila.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/6892>